

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Kolektivní smlouvy

2456.

Ustanovení § 4 vl. nař. č. 89/1935 Sb. z. a n. nevztahuje se na obsah smluv uzavřených mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem před účinností tohoto nařízení. (Rozh. nejv. soudu z 18. III. 1937, Rv I 2976/36, Sb. min. sprav. č. 210.*)

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v důvodech:

Žalobce uplatňuje jen dovolací důvod právní mylnosti podle § 503, č. 4 c. ř. s., avšak neprávem, neboť dovolací soud schvaluje právní názor odvolacího soudu, že ustanovení § 4 vládního nařízení č. 89/35 Sb. z. a n. se nevztahuje na smlouvy před jeho účinností platné již sjednané, a odkazuje pro stručnost k rozhodnutí č. 15.001 sb. n. s.,*) nemaje příčiny, aby se v tomto sporu odchýlil od zásad v tomto rozhodnutí vyslovených, neboť k tomu vývody dovolání nedávají podnětu. Nejvyšší soud se neocíl v rozporu se svými dřívějšími rozhodnutími č. 3260, 4277, 6220 sb. n. s., ke kterým odkazuje žalobce. Vylukádaže ustanovení § 4 vládního nařízení č. 89/35 Sb. z. a n., nepopřel ani pro obor práva občanského, ani pro obor práva formálního uplatnění zásady o nepravé zpětné účinnosti zákonů. O otázce však, zda tato zásada došla uplatnění také v § 4 vládního nařízení č. 89/35 Sb. z. a n., bylo dovolacímu soudu rozhodovati jediné podle doslovu tohoto vládního nařízení a nikoli podle toho, zda platnost zásady o nepravé zpětné působnosti zákonů byla dovolacím soudem uznána v jiných sporech, při kterých šlo o výklad jiných zákonných ustanovení, než o výklad § 4 vládního nařízení č. 89/35 Sb. z. a n., tím méně ovšem podle hledisk právní vědy, která platnost zásady o nepravé zpětné působnosti zákonů připouští. Výkladem ustanovení § 4 vládního nařízení č. 89/35 Sb. z. a n., při němž se řídil zásadou § 6 obč. zák., že zákonu nelze dávat jiný smysl, než jaký vychází z vlastního smyslu v jejich souvislosti a z jasného úmyslu zákonodávce, dospěl dovolací soud k poznání, že ustanovení § 4 právě dotčeného vládního nařízení spadá do oboru zákonů sociálně politických, zamýšlel úpravu právních poměrů zaměstnaneckých jen pro budoucnost a že nemínil mu přiznati povahu velící právní normy (ius cogens) která by — opírajíc se o základní mravní názory a souvisíc s celým společenským zařízením — rušila práva již nabytá (§ 5 obč. zák.), nýbrž že podle vůle zákonodávce nevztahuje se ustanovení § 4 vládního nařízení č. 89/35 Sb. z. a n. na obsah smluv mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem před jeho účinností platné sjednaných. Poněvadž žalobce v dovolání nepřednesl nic nového, co by dovolacím soudem nebylo

*) Vládním nařízením č. 141/1937 bylo ustanovení § 4 vládní nař. č. 89/1935 Sb. nahrazeno ustanovením § 5, odst. 1. s účinností od 30. června 1937 a o jeho účinnosti bylo v § 5, odst. 2. stanoveno, že vztahuje se i na jednotlivé smlouvy, jež byly sjednány před účinností nař. č. 141/1937 Sb.

V á ž . o b č . 15.001 (rozh. z 27. II. 1936, Rv II 951/35, v »Pracovním Právu« č. 2035). I. Vládní nařízení z 29. IV. 1935, č. 89 Sb. z. a n., kterým se prodlužuje platnost hromadných smluv pracovních, bylo vydáno v rámci zmocnění čl. II. zák. č. 109/1934 Sb. z. a n. a jest platným. — II. Ustanovení § 4 vládního nařízení č. 89/1935 Sb. z. a n. nemá zpětné účinnosti a zásada v tomto ustanovení vyslovená nevztahuje se na služební poměry založené platně již před jeho účinností, pokud za platnosti jeho ještě trvají.

bývalo již v rozhodnutí č. 15.001 sb. n. s. uváženo, setrvává dovolací soud při výkladu ustanovení § 4 vládního nařízení č. 89/35 Sb. z. a n., kterého se mu dostalo v tomto rozhodnutí dovolacího soudu.

Služební smlouva

§ 1152.

2457.

Bilanční remunerace může být podle okolností odměna za práce spojené se zřízením bilance, nebo to může být odměna za zvýšenou činnost zaměstnancovu za bilanční rok vůbec. Zda jde o takovou remuneraci, sluší posoudit podle okolností případu; otázka, o jakou remuneraci jde, může mít význam pro nárok na ni, nebo její ztrátu. (Rozh. nejv. soudu ze 17. XII. 1936, Rv I 1932/36-1, Sb. min. sprav. č. 194.)

Kromě t. zv. vánoční remunerace, jež nepřichází již v odvolacím řízení v úvahu, vyplácela žalovaná společnost svým zaměstnancům t. zv. bilanční odměnu, jež v době konjunktury značně převyšovala měsíční plat, v letech 1930—1933 se pak ustálila na výši měsíčního platu. Proti nároku žalobce na vyplacení této odměny i za rok 1934 a za část roku 1935 namítla žalovaná, že za rok 1934 ani za rok 1935 nebyly zaměstnancům vyplaceny bilanční odměny, ježto v bilanci byly vykazovány ztráty.

Dovolatel sám uvádí v odvolání, že hospodaření žalované strany za rok 1934 skončilo ztrátou 511.559 Kč 74 h, kdežto v letech 1931 a 1932 obnášel hrubý zisk žalované 3.406.942 Kč 34 h, pokud se týče 3.080.960 Kč 50 h.

V souzené věci není řádně vysvětleno, zač byla poskytována t. zv. bilanční remunerace, zda to byla jen odměna za práce spojené se zřízením bilance, či zda tím měla být odměněna zvýšená činnost zaměstnancova za bilanční rok vůbec. V první řadě neměla by okolnost, že bilance vykazovala ztrátu, v zápětí ztrátu nároku zaměstnancova na odměnu za bilanční práce (srov. č. 14.994 sb. n. s.). Ovšem mohla by mít ztráta, vykázaná bilancí, vliv na snížení bilanční remunerace. Měla-li však být t. zv. bilanční remuneraci odměněna zvýšená činnost zaměstnancova za bilanční rok vůbec, pak mohla by ztráta v bilančním roce mít podle okolností případu v zápětí i zánik nároku zaměstnancova na výplatu bilanční remunerace v tom kterém roce, zejména v tom případě, kdyby pro udělení remunerace bylo předpokladem docílení bilančního zisku a kdyby remunerace podle zisku bývala odstupňována.

Žalobce uváděl v odvolání též, že remunerace byla vyplacena i za rok 1933, ač i tento rok ukončil ztrátou, dokonce větší než rok 1934, kdy již remunerace vyplacena nebyla, a dovozoval z toho, že bilanční remunerace neměla být závislou na bilančním zisku. V tom směru ovšem uvedla žalovaná již v první stolici, že mimořádná odměna za rok 1933 byla poskytnuta z úřednického fondu, avšak zjištěno to nižšími soudy nebylo.

Je tedy nezbytně třeba, aby bylo zjištěno, zač byla zaměstnancům poskytována t. zv. bilanční odměna, zejména zda předpokladem udělení remunerace byl bilanční zisk a zda odměna za rok 1933 byla poskytnuta z úřednického fondu.

Písemná výpověď je dána tím okamžikem, kdy výpověď došla adresáta; netřeba jejího doručení k vlastním rukám a stačí, byla-li dodána osobě, která mohla podle předpisů poštovního řádu přijati písemnost určenou pro vypovídaného, t. j. byla-li dodána do rukou člena jeho domácnosti. (Rozh. nejv. soudu z 4. prosince 1936, Rv II 649/36-2, Sb. min. sprav. č. 191.)

Podle zásad občanského a obchodního práva (srov. §§ 862 a) obč. zák. a čl. 319 a násl. obch. zák.) je písemná výpověď dána tím okamžikem, kdy výpověď došla adresáta, při čemž nemá právního významu okolnost, kdy adresát seznal obsah písemnosti. Není také třeba určité formy, písemná výpověď nemusí býti ani doručena k vlastním rukám, neboť nejde o soudní výpověď podle procesního práva (§ 560 a násl. c. ř. s.), nýbrž podle hmotného práva (obdobně i podle čl. 347 obch. zák.). Stačí, že písemnost byla dodána osobě, která ji za něho podle předpisu poštovního řádu mohla přijati, t. j. do rukou člena jeho domácnosti (srov. rozh. č. 14.250 Sb. n. s.*).

Kto bol prepustený zo služby, povinný je vyprat' (vyklidit') služebný byt aj v tom prípade, keď podľa jeho stanoviska prepustenie stało sa neprávom (nemá nároku na ďalšie používanie bytu z titulu náhrady škody, ktorou mu je po prípade zamestnávateľ povinný.) (Rozh. nejv. soudu z 5. I. 1937, Rv IV 588/36, Úr. sb. 3021.)

Pri zistení odvolacieho súdu, že žalovaný na veľkostatku žalobníka od 28. februára 1935 žiadnu službu nekoná, bez porušenia hmotného práva, bolo žalobe vyhovieť z dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku, už so zreteľom na ustanovenie § 19 zák. čl. XXVII:1900, podľa ktorého strana, z viny ktorej bola služebná smluva rozviazaná, alebo ktorá smluvu bezprávne zrušila, je druhej strane povinná úplným odškodným, ktoré sa však už v dôsledku povahy veci poskytuje v peniazoch, ako to odvolací súd správne uznal. V súdnom prípade nejde však o toto odškodné, ale o nárok žalobníka na vypratanie služebného bytu, používaného žalovaným v dôsledku zamestnania, ktoré však nesporné prestalo, čím padol aj dôvod užívania tohoto bytu.

Zaměstnanec má nárok, aby mu potvrzení o zaměstnání bylo vydáno na tom místě, kde skončil jeho pracovní poměr; podle zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. není potřeba, aby zaměstnanec o potvrzení žádal. (Rozh. nejv. soudu z 21. I. 1937, Rv II 1011/36, Sb. min. sprav. č. 200.)

Jak podle § 44 zák. č. 154/34 Sb. z. a n., tak i podle § 39 zák. č. 20/10 ř. z. a podle § 1163 obč. zák. jest zaměstnavatel povinen vydati zaměstnanci při skončení pracovního (služebního) poměru potvrzení o zaměstnání (vysvědčení). Z těchto zákonných ustanovení vyplývá, že zaměstnanec si musí potvrzení o zaměstnání (vysvědčení) u zaměstnavatele vyzvednouti, jak správně uznal odvolací soud. Z dotčených zákonných usta-

novení však také plyne, že zaměstnavatel musí potvrzení o zaměstnání (vysvědčení) připraviti, aby si je zaměstnanec při skončení pracovního poměru mohl vyzvednouti, že tudíž potvrzení o zaměstnání (vysvědčení) má býti zaměstnanci vydáno na tom místě, kde se končil jeho pracovní (služební) poměr, neboť ze slov »při skončení pracovního poměru« (služebního poměru) nutno usuzovati, že zaměstnanec konče své zaměstnání na určitém místě a odchází ze zaměstnání má zároveň ochrzení potvrzení o zaměstnání (vysvědčení), čímž má býti umožněno, aby si ihned po vystoupení ze zaměstnání mohl hledati zaměstnání nové, maje již potvrzení o zaměstnání u dřívějšího zaměstnavatele. V tomto svém zájmu byl zaměstnanec poškozen, kdyby o místě vydání potvrzení o zaměstnání (vysvědčení) rozhodovalo sídlo závodu zaměstnavatele, kde jest soustředěna správa celého podniku, tvořícího souhrn jednotlivých na různých místech zřízených závodů vedlejších, u některéhož z nich byl zaměstnanec zaměstnán. Poněvadž podle obsahu vysvědčení ze dne 10. července 1935, který byl předložen žalovanou firmou a stal se tak součástí jejího přednesu v tomto sporu, a podle přednesu žalobce v dovolacím spisu jest nesporné, že žalobce byl zaměstnán u žalované firmy v Brně, byla žalovaná firma povinna vydati žalobci potvrzení o zaměstnání (vysvědčení) v Brně. Zaslání potvrzení o zaměstnání (vysvědčení) dělo se tudíž na nebezpečí žalované firmy, i když žalobce neobdržel vysvědčení v Brně při skončení svého zaměstnání žádal o jeho zaslání na svou adresu v Brně, neboť tato jeho žádost jest se po tvrzeném jím odmítnutí jeho původní žádosti o vydání potvrzení o zaměstnání jako popohánění žalované firmy ke splnění její povinnosti zaměstnavatelské a nikoli jako nový návrh žalobcův na zaslání potvrzení o zaměstnání způsobem jím samým zvoleným, tedy na jeho nebezpečí. Nelze na to usuzovati ani z udání adresy žalobce v Brně, ježto nejso již ve službách žalované firmy, byl oprávněn jí oznámiti, kde se zdržuje a kde jest ochoten potvrzení o zaměstnání přijmouti, když mu je sama nevydala v místě zákonem určeném. Odvolací soud proto neprávem usoudil, že se žalovaná firma nechtla v prodlení s vydáním potvrzení o zaměstnání (vysvědčení) již proto, že je odeslala na adresu žalobcem samým určenou. Nutno však dále uvážiti, od kterého okamžiku byla žalovaná firma v prodlení, nevyhověla-li své zákonem jí uložené povinnosti k vydání potvrzení o zaměstnání. Poněvadž žalovaná firma ani netvrdila, že jí nebylo možno, aby připravila potvrzení o zaměstnání (vysvědčení) pro okamžik propuštění žalobce ze svých služeb, nastalo by prodlení na její straně skončením pracovního poměru, tudíž podle nesporného přednesu stran dnem 3. července 1935, kdyby pracovní poměr žalobcův bylo posuzovati podle zák. č. 154/34 Sb. z. a n., podle kterého není třeba, aby zaměstnanec žádal o vydání potvrzení o zaměstnání (vysvědčení) (§ 44 zák. č. 154/34 Sb. z. a n.), maje jen povinnost si je vyzvednouti. O této otázce nelze spolehlivě rozhodnouti, ježto nebylo zjištěno, jaké služby konal žalobce u žalované firmy, neboť žalobce tvrdil, že konal vyšší služby, kdežto žalovaná firma namítala, že mu podle pravdy potvrdila, že u ní byl zaměstnán jako obuvník. Dále nelze z dosavadních zjištění seznati, zda žalobce přerušil pracovní poměr u žalované firmy, jak jest to zřejmo z potvrzení ze dne 10. července 1935 co do pravosti žalobcem popřehého, v době mezi 7. listopadem 1931 a 6. dubnem 1932, neboť ustanovení zák. č. 154/34 Sb. z. a n.,

*) V á ž. o b č. 14250 (rozh. z 20. III. 1935, Rv III 763/34, v »Pracovním Právu« č. 10855). Výpověď služebního poměru je účinná, stala-li se doporučeným dopisem k rukám člena domácnosti zaměstnance (jeho manželky).

nabyvšího účinnosti dnem 19. srpna 1934, nevztahovala by se vůbec na pracovní poměr žalobcův u žalované firmy, skončivší se dnem 7. listopadu 1931, a vydání vysvědčení o práci žalobcově do tohoto dne bylo by posuzováti buďto podle § 59 zák. č. 20/10 ř. z. nebo podle § 1163 obec. zák. obc., kteréžto ustanovení by platilo pro posouzení nároku žalobce na náhradu škody, kdyby bylo zjištěno, že byl u žalované firmy zaměstnán jako obuvník po celou dobu. Tato nezákonná ustanovení vyžadují od zaměstnance, aby žádal o vydání vysvědčení o své práci, takže prodlení zaměstnavatelovo s vydáním pracovního vysvědčení nastane až po žádosti zaměstnancově o vydání tohoto vysvědčení. Byla by tudíž žalovaná firma v prodlení s vydáním pracovního vysvědčení až po té, co žalobce požádal o jeho vydání, a toto její prodlení by trvalo tak dlouho, dokud žalovaná firma nenabídla žalobci nové potvrzení o zaměstnání (vysvědčení), což žalovaná firma tvrdila.

§ 1163. 2461.

Nárok zaměstnance na vydání vysvědčení nepatří do konkursní podstaty; prohlášení konkursu na jmění zaměstnavatelovo nemá vlivu ani na zahájení, ani na pokračování ve sporu vedeném přímo proti úpadi o tomto nároku. (Rozh. nejv. soudu z 12. března 1937, Rv I 2710/36, Váž. obc. 15924.)

Obchodní pomocníci

2462.

§ 16 zák. o obch. pom. nezakládá nároku na remuneraci, nýbrž jest jen vykládacím pravidlem pro případ, že zaměstnanci již nárok na remuneraci přísluší, ať již podle smlouvy, nebo obchodní zvyklosti.

Zaměstnanec se nemůže účinně vzdáti za trvání služebního poměru nároku na remuneraci za dobu minulou, nýbrž jen pro dobu budoucí. (Rozh. nejv. soudu z 19. března 1937, Rv I 2009/36, Váž. obc. 15947*.)

§ 16 zákona o obchodních pomocnících č. 20/1910 ř. z. ovšem nezakládá nároku na remuneraci, jsa jen vykládacím pravidlem pro případ, že zaměstnanci již přísluší nárok na remuneraci. Dotčený nárok však může zaměstnanci příslušet podle smlouvy nebo podle obchodní zvyklosti v místě nebo v podniku zaměstnavatelově (rozh. č. 8560 a 10661 Sb. n. s.). V souzeném sporu bylo nesporné, že mezi stranami byla ujednána remunerace pro žalobce částkou ... Kč ročně. Odvolací soud odůvodnil správně ve shodě s ustáleným rozhodováním nejvyššího soudu (srv. rozh. č. 13259 a 14205 Sb. n. s.), že se žalobce nemohl vzdáti nároku na remuneraci za dobu minulou, ale mohl se ho vzdáti pro dobu budoucí. Nesejde na tom, že se žalobce nevzdal nároku na remuneraci již ve služební smlouvě při nastoupení služby u žalovaného, nýbrž dodatečně, neboť i ujednání, která jsou učiněna za pracovního poměru a doplňují nebo mění služební smlouvu, stávají se součástí řečené smlouvy, pokud se nepřiči neměnitelným předpisům právním.

*) Váž. obc. 8560 (rozh. z 15. XII. 1923, R I 843/28, v »Pracovním Právu« r. VIII., str. 29.). Nárok na remuneraci může zaměstnanci vzniknouti i zvyklostí v zaměstnavatelově podniku.

Váž. obc. 10661 (rozh. z 31. III. 1931, Rv I 567/30, v »Pracovním Právu« č. 225). Nárok na periodickou remuneraci může se opírat buď o smluvní ujednání stran neb o obchodní zvyklosti v místě, kde

Soukromí zaměstnanci

§ 20. 2463.

Předpis § 20, první odstavec zák. čís. 154/34 Sb. z. a n. vyžaduje, aby zaměstnavatel skutečně obdržel oznámení o úrazu nebo nemoci zaměstnance; nestačí, že oznámení bylo zaměstnancem zaměstnavateli odesláno. (Rozh. nejv. soudu z 1. X. 1936, Rv I 975/36, Váž. obc. 15451.)

K tomu, aby zaměstnanec vyhověl oznamovací povinnosti uložené mu v § 20, odst. 1., zák. čís. 154/34, nestačí, že zaměstnanec oznámení zaměstnavateli odeslal, nýbrž se vyžaduje, aby zaměstnavatel oznámení skutečně obdržel. Oznámení zaměstnancem zaměstnavateli má pro tohoto značný význam, uváží-li se zejména, že zaměstnavatel v případě delší nepřítomnosti zaměstnancovy musí včas zaříditi, aby chod podniku netrpěl nepřítomností zaměstnancovou. Nevyhovění oznamovací povinnosti ve lhůtě stanovené v § 34, zák. č. 154/34 opravňuje dále zaměstnavatele, aby propustil předčasně zaměstnance. Oznamovací povinnost je tudíž uložena zaměstnanci v § 20, odst. 1., v zájmu zaměstnavatelově a jest proto na zaměstnanci, aby prokázal, že jeho oznámení, že mu brání ve výkonu služby nemoc nebo úraz, zaměstnavatele skutečně došlo.

§ 20. 2464.

Zaměstnavatel není oprávněn propustiti zaměstnance pro onemocnění podle § 34, čís. 4 předčasně ze služby, pokud ho nevyzval k oznamovací povinnosti podle § 20, odst. 1. (Rozh. nejv. soudu z 30. X. 1936, Rv I 825/36, Váž. obc. 15552.)

Podle § 34, č. 4 zákona č. 154/34 Sb. z. a n., přísluší zaměstnavateli právo k předčasnému propuštění zaměstnance, jestliže zaměstnanec nevyhoví bez náležitého důvodu, ač byl k tomu zaměstnavatelem vyzván, do tří dnů oznamovací povinnosti uložené mu v § 20, odst. 1. téhož zákona nebo žádosti zaměstnavatelově o lékařské potvrzení podle téhož zákonného ustanovení. Žalovaný však žalobce vůbec nevyzval, aby mu oznámení o chorobě učinil, ani aby chorobu svou osvědčil podle § 20 zákona č. 154/34 Sb. z. a n., a to ani, když obdržel dopis žalobcův, ani dříve, kdy byl oprávněn vyzvati žalobce podle § 20 zákona č. 154/34 Sb. z. a n. na jeho starou adresu v T. Poněvaď to žalovaný opominul, nebyl oprávněn propustiti žalobce podle § 34, č. 4 zákona č. 154/34 Sb. z. a n. pro neoznámení onemocnění.

§ 34. 2465.

I jediná hrubá urážka může býti důvodem k předčasnému propuštění zaměstnance podle § 34, č. 6 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. (Rozh. nejv. soudu z 11. března 1937, Rv I 272/37, Váž. obc. 15918, Sb. min. sprav. č. 207.)

Podle § 34 č. 6 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. je důvodem k propuštění hrubá urážka. V zákoně by-

jest zaměstnavatelův závod, anebo může býti podle okolností založen i tím, že zaměstnavatel vyplácí ve svém podniku remuneraci po delší dobu pravidelně, třeba dobrovolně a ne vždy ve stejné výši. Pravidelné poskytování remuneraci jest spatřovati po případě v tom, že byly v podniku zaměstnavatele vypláceny po tři léta.

Váž. obc. 13259 (rozh. z 8. II. 1934, Rv. I. 91/34, v »Pracovním Právu« č. 779). Zákonem není vyloučena dohoda stran, že dosavadní remunerace nebude na příště vyplácena.

Váž. obc. 14205 (rozh. z 28. II. 1935, Rv I 102/35, v »Pracovním Právu« č. 1013). Lze platně ujednat, že nárok na remuneraci přísluší zaměstnanci jen za určitých podmínek, pokud se týče, že zaměstnanec nárok ten za určitých podmínek ztrácí.

lo sice užito množného čísla (»hrubých urážek«), ale stačí zajisté jediné takové jednání. To vyplývá jednak z toho, že ustanovení § 34 č. 6 dotčeného zákona odpovídá ustanovení § 33 č. 4 téhož zákona, kde stačí již jedna urážka (arg. slova »dopustili se hrubé urážky«), jednak z úvahy, že zákon vyžaduje urážky hrubé, t. j. takové, že se jeví — hledí-li se na zúčastněné osoby — podle obecného mínění nemožné, aby pracovní poměr dále trval, po případě že je nemožná další úspěšná spolupráce (srov. rozh. č. 6852 Sb. n. s.)*).

§ 34. 2466.

Měl-li zaměstnanec podle služební smlouvy dostat náhradu za roční jízdenku, nelze v tom, že si od zaměstnavatele vyžádal částku na tuto jízdenku a částku tu si ponechal nekoupiv jízdenky, spatřovati důvod ztráty důvěry podle § 34, čís. 1, zák. čís. 154/34 Sb. z. a n. (Rozh. nejv. soudu z 6. XI. 1936, Rv I 2289/36, Váž. obč. 15577.)

Ze znění smlouvy neplyne, že by žalobce musil jezdit na roční jízdenku a že si tedy musil koupit ročenku, nýbrž smlouva má jen ustanovení, že žalobce obdrží náhradu za roční jízdenku, tudíž že obdrží náhradu za jízdné tolik, kolik roční jízdenka stojí, takže výlohy za jízdné tuto výši převyšující musel žalobce hraditi ze svého. Proto nelze spatřovati v tom, že si žalobce vyžádal od žalované částku na zakoupení pololetní jízdenky a že si pak tuto částku ponechal a jízdenku nekoupil, provinění proti smluvnímu ujednání ani provinění proti důvěře zaměstnavatelky. Žalovaná měla přece vždy možnost na práci žalobcovu dohlížeti, na místě samém ho kontrolovati a po případě ho propustiti, měla-li důvody k tomu podle § 34, čís. 4 cit. zákona. Jednání žalobcovu nebylo tedy ani objektivně způsobile vzbuditi nedůvěru žalované, neboť dotčeným jednáním neporušil oprávněné zájmy žalované, pokud jich byl povinen dbáti podle služební smlouvy. Podle této služební smlouvy bylo výslovně ujednáno, že má žalobce při organisaci své obchodní činnosti volnou ruku.

§ 38. 2467.

Podle § 38 zák. o soukromých zaměstnancích záleží jen na tom, aby nesprávně daná výpověď byla ihned odvolána, nikoli na tom, aby se odvolání stalo ještě za služební poměr. (Rozh. nejv. soudu z 8. X. 1936, Rv I 1972/36, Sb. min. sprav. č. 179.)

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání z těchto důvodů:

Nutno vycházeti ze zjištění napadeného rozsudku, že výpovědní lhůty služební poměru žalobcova byly sjednány jen 1. ledna a 1. července. Tuto výpovědní lhůtu žalovaný nedodržel, zrušiv služební poměr žalobcív dne 7. února 1935 ke dni 31. května 1935. Dopis žalovaného ze dne 7. února 1935 nutno pokládati za výpověď ze služební poměru žalobci žalovaným nesprávně danou a nikoliv za sdělení, ve kterém by žalovaný

odmítal sjednání společenského poměru při provozování advokátní kanceláře se žalobcem, neboť o tomto posledním předmětu není v dopise žalovaného ze dne 7. února 1935 nic obsaženo, jest v něm však prohlášení, že žalovaný jest nucen pokládati služební poměr žalobcív za skončený dnem 31. května 1935. Prohlášení toto jest zcela jasné a nelze mu jinak rozuměti, než že žalovaný zrušuje se žalobcem služební smlouvu po uplynutí určité doby dnem 31. května 1935. Nebyly zjištěny skutečnosti, ze kterých by bylo lze usuzovati, že se žalobce vzdal smluvných lhůt výpovědních, naopak podle zjištění odvolacího soudu nepodepsal žalobce písemnou dohodu žalovaným připravenou, že svoje místo opustí dne 31. května 1935, a obdržev dopis žalovaného ze dne 7. února 1935, ihned žalovaného upozornil, že prohlášení v dopise neodpovídá ani zákonu ani úmluvě, že s jeho obsahem nesouhlasí, že žalovaný jednal na vlastní riziko a že si vyhrazuje veškerá práva. Z tohoto zjištění plyne, že žalobce nesouhlasil se zrušením služební poměru u žalovaného a že trval na smluvné výpovědní lhůtě. Souhlas se zrušením služební poměru ke dni 31. května 1935 nelze spatřovati ani v žádosti žalobcově o dovolenou, která měla spadati do doby před 31. květnem 1935, jak správně dovodil již odvolací soud, k jehož odůvodnění se pro stručnost odkazuje. Konečně není ani správné, že žalovaný výpověď žalobci dopisem ze dne 7. února 1935 nesprávně danou ihned odvolal, jakmile na její nesprávnost byl žalobcem upozorněn. Podle zjištění napadeného rozsudku upozornil žalobce žalovaného ihned na nesprávnost výpovědi, avšak žalovaný, ač ji mohl podle § 38 zák. č. 154/34 Sb. z. a n. odvolati, setrval na ni a jak připouští, odvolal ji teprve dopisem ze dne 29. dubna 1935, tudíž až po více než dvou měsících. Odvolání se sice stalo ještě za trvání služební poměru, avšak tím se na opožděném odvolání nesprávně dané výpovědi nic nezměnilo, ježto podle § 38, první odst. zák. č. 154/34 Sb. z. a n. se jde jen na tom, aby nesprávně daná výpověď byla odvolána ihned, jakmile na její nesprávnost bylo upozorněno, nikoli na tom, aby se odvolání stalo ještě za trvání služební poměru. Ze zjištění napadeného rozsudku učinil odvolací soud správný závěr, že žalovaný dal žalobci nesprávnou výpověď a žalovaný neprávem dovozuje, že prý žalobce sám předčasně vystoupil ze služeb žalovaného. K předčasnému propuštění nezavdal žalobce důvodu, jak bude ještě doličeno při dovolacím důvodu neúplnosti odvolacího řízení, zejména nemohla to býti skutečnost, že nedošlo k dohodě o sjednání společenského poměru mezi žalobcem a žalovaným pro dobu po skončení koncipientské praxe žalobcovy, neboť žalobce nebyl k tomu ani podle zákona ani podle smlouvy povinen. Nárok žalobní jest plně ospravedlněn ustanovením § 37 zák. č. 154/34 Sb. z. a n., a proto nelze jeho soudní vymáhání pokládati ani za nemravné.

Statkoví úředníci

2468.

Pro výši nároku statkového úředníka na plat po dobu nemoci podle § 12 zák. č. 9/1914 ř. z. rozhoduje jediné zákonná doba výpovědní, nikoli smluvená.

O dovoleně statkového úředníka nemá zák. čís. 9/1914 ř. z. ustanovení a jest proto užití všeobecných zásad občanského práva, mezi něž patří i zák. č. 67/1925 Sb. z. a n. (Rozh. nejv. soudu z 14. I. 1937, Rv I 915/36, Váž. obč. 15.742.)

*) Váž. obč. 6852 (rozh. z 1. III. 1927, Rv I 1810/1926). Důvodem propuštění podle § 27, čís. 6 zák. o obch. pom. jest jediná urážka, byla-li závažnou. Závažnou jest urážka, chová-li se obchodní pomocník proti zaměstnavateli takovým způsobem, že je tím vyloučena další úspěšná spolupráce. Urážka jest každým útok (slovy, písemem nebo pochybností vylučujícími znamením), jímž byl porušen smysl pro čest. Trestnost urážky podle trestního zákona není nezbytným předpokladem, aniž se vyhledává, by se urážka stala veřejně.

Za soudní uplatnění nároků pro předčasné propuštění ve smyslu § 33 uvedeného zákona jest pokládati též uplatnění nároků těch před rozhodci podle §§ 577 a dalších c. ř. s. nebo u mimořádných soudů, jakými jsou i rozhodčí soudy zákonem zřízené. (Rozh. nejv. soudu z 22. I. 1937, Rv I 1907/36, Váž. obč. 15.762.)

Pracovní doba

2470.

Skutkový podklad škody, kterým jest ve sporu o bezdůvodné obohacení za práce konané přes čas, práce konané přes čas a počet hodin této práce, musí býti zjištěn podle výsledků provedených důkazů, a nelze postupovati podle § 273 c. ř. s. (Rozh. nejv. soudu z 11. III. 1937, Rv I 356/37, Sb. min. sprav. č. 209.)

V tomto sporu jde o nárok na náhradu za nedovolenou práci přes čas, který jest posuzovati jako nárok z bezdůvodného obohacení žalované na úkor žalobkyně, jak uznal dovolací soud již ve zrušovacím usnesení ze dne 16. dubna 1936, č. j. Rv I 575/36-I, kterým bylo vyhověno dovolání žalobkyně proti rozsudku odvolacího soudu ze dne 26. listopadu 1935. Prvním předpokladem uplatnění tohoto nároku jest, že se žalobkyni podařilo dokázat, že skutečně pracovala u žalované přes čas. Tento skutkový předpoklad žaloby musí býti zjištěn podle výsledků provedených důkazů. Odvolací soud stanovil počet hodin práce přes čas podle svého volného uvážení a podle ustanovení § 273 c. ř. s. Podle § 273 c. ř. s. může soud, je-li jisto, že straně náleží náhrada škody neb interesse, avšak důkaz o sporné výši škody neb interesse nemůže býti vůbec proveden nebo jen s nepoměrnými obtížemi, k návrhu nebo z úřadu výši škody stanoviti podle volného uvážení. Z tohoto doslovu v § 273 c. ř. s. plyne, že skutkový podklad škody, kterým jest v tomto sporu konání práce přes čas a počet hodin této práce, musí býti zjištěn podle výsledků provedených důkazů. Po této stránce však odvolací soud pochybil, opřev své úvahy o počtu hodin přes čas o jakousi všeobecnou zkušenost, že nutné práce nejsou každodenně, nýbrž ponejvíce průměrně dvakrát týdně, a že by stačilo, když by měl odvolací soud za to, že bylo týdně průměrně pracováno 10 hodin přes čas, neboť opominul odkázati k příslušné části některého důkazu žalované o tom nabídnutého, ze kterého by tato skutečnost plynula. Právem proto žalobkyně uplatňuje podstatně se spisy, pokud jde o zjištění počtu hodin práce přes čas, neboť k povšechně známé skutečnosti o konání práce přes čas v krejčovské živnosti mohlo by býti poukázáno, jen kdyby se jí bylo některou stranou dovoláváno. Poněvadž schází rádně zjištěný skutkový podklad pro právní posouzení opodstatněnosti žalobního nároku, není věc zralá k rozhodnutí (§ 35, odst. 2., zák. č. 131/31 Sb. z. a n.). V novém jednání bude odvolacímu soudu rádně zjistiti počet hodin práce přes čas. Pokud jde o hodnotu jedné hodiny práce přes čas, nebude třeba, aby se odvolací soud přiklonil k posudku znalce, neboť žalobkyně připustila v odvolacím řízení, že práce přes čas byla téhož druhu jako práce konaná v pravidelné pracovní době, takže přiměřenou odměnou za tuto práci přes čas jest hodinová mzda, připadající na práci konanou v osmihodinové době pracovní.

Závodní výbory

§ 11.

2471.

I. Kandidátní listina pro volby do závodního výboru není neplatná proto, že navrhuje za členy a náhradníky závodního výboru některé zaměstnance, které dříve navrhovala organizace, jež již právně neexistuje.

II. Ztráta volitelnosti po rozumu § 11, odst. 2., zákona č. 201/1933 Sb. nenastává již zastavením činnosti politické strany, resp. rozpuštěním strany podle § 1 cit. zákona, nýbrž teprve výrokem příslušného úřadu podle § 10, odst. 1. a 2. tohoto zákona. (Nál. nejv. spr. soudu z 9. XII. 1936, č. 16.938/36, Boh. A 12683.)

V první řadě musil soud zabývat se námitkou, že předpisy §§ 10 a 11 zákona č. 201/1933 Sb. nedají se vůbec aplikovati na závodní výbory, poněvadž závodní výbory nejsou institucí práva veřejného, nýbrž čistě soukromoprávní zájmovou institucí, jejímž účelem je hájiti hospodářské, sociální a kulturní zájmy zaměstnanců. Soud musil tuto námitku uznati za bezdůvodnou, neboť z toho, že závodní výbory mají podle § 3 zákona o záv. výborech hájiti hospodářské, sociální a kulturní zájmy zaměstnanců, nikterak neplyne logický závěr, že jde o instituci práva soukromého, vždyť i veřejnoprávní instituce jsou často povolány k tomu, aby hájily a podporovaly hospodářské, sociální a kulturní zájmy určité skupiny lidí, a přece nemůže býti pochybováno o jejich veřejnoprávním charakteru, jako na př. živnostenská společenstva, obchodní a živnostenské komory, zemědělské rady a pod. Takovou institucí na poli práva veřejného jest i závodní výbor, jenž je podle zákona v určitých závezech povinnou závodní organizací, pověřenou úkoly, které nejsou jen nějakým soukromoprávním jejím závazkem, plynoucím jí ze soukromoprávní smlouvy nebo předpisů práva občanského, nýbrž jsou veřejnoprávní povinností závodního výboru, založenou v zákoně o závodních výborech. Není tedy nař. rozhodnutí nezákonným již proto, že závodní výbor není institucí veřejnoprávní, ježto závodní výbor institucí veřejnoprávní jest.

Proti důvodu nař. rozhodnutí sub 1. uvedenému namítá stížnost, že kandidátní listina odborové organizace »Solidarita« nemohla z tohoto důvodu prohlášována býti za neplatnou, ježto důvod ten není kryt § 11, odst. 1. cit. zákona, o něž se opírá, neboť tento předpis stanoví neplatnost jen takových kandidátek, jichž označení volební strany (skupiny) zní na jméno strany, jejíž činnost byla zastavena, resp. byla rozpuštěna, kterýžto předpoklad v daném případě splněn není.

Soud musil stížnosti dáti za pravdu. Žal. úřad netvrdí, že v kandidátce, o kterou jde, byla volební strana (skupina) označena jménem strany, jejíž činnost byla úředně zastavena, resp. jež úředně byla rozpuštěna (§ 11, odst. 1. a 14. cit. zákona), a nemůže tedy o tyto předpisy opíratí odmítnutí uvedené kandidátní listiny jako neplatné, neboť předpis § 11, odst. 1., lze vztahovati jen na skutkovou podstatu v něm uvedenou a tou jest označení volební strany jménem politické strany, jejíž činnost byla zastavena, resp. jež byla rozpuštěna (§ 14).

Přes to, kdyby pravda bylo, že kandidátní listinu pro volbu do závodního výboru podala od-

borová organizace, která úřadem byla rozpuštěna, mohl by volební výbor prohlásit takovou kandidátní listinu za neplatnou. Nemohl by sice oprávnění k tomu odvozovati z ustanovení § 11, odst. 1. zákona č. 201/1933 Sb., ale mohl by je čerpat přímo z § 12 volebního řádu pro volby do závodního výboru ve spojení s § 9 tohoto řádu, neboť právo navrhnouti kandidáty pro volbu do závodního výboru podle smyslu posléz uvedeného předpisu může mít pouze odborová organizace po právu existující a mající možnost vyvinouti činnost, nikoliv organizace úředně rozpuštěná. Žal. úřad dospěl k závěru, že jde o takový případ, úvahou, že rozpuštěná odborová organizace »Gewerkschaftsverband der deutschen Arbeiter« je totožnou s odborovou organizací »Verband der Werk- und Hüttenarbeiter u. verw. Berufe Solidarität«, o čemž prý svědčí ta okolnost, že kandidátní listina předložená touto organizací shoduje se co do osob v ní uvedených v podstatě s kandidátní listinou, již při dřívější volbě podala organizace rozpuštěná. Nss. neshledal, že by z tohoto zjištění logicky plynul závěr žal. úřadu, že jde vlastně o jednu a touž odborovou organizaci. Nesporné je, že kandidátku, o kterou jde, podala odborová organizace »Solidarita« a že tato organizace rozpuštěna nebyla a po právu existuje. Z pouhé okolnosti, že tato organizace navrhla za členy a náhradníka závodního výboru některé zaměstnance, které navrhovala dříve i organizace rozpuštěná, nelze nikterak, že obě tyto organizace jsou identické a že proto s kandidátkou předloženou organizací »Solidarita« nakládáti je tak, jako by i tato organizace byla bývala rozpuštěna a tudíž po právu neexistovala. Nemůže tedy nař. rozhodnutí o prvý důvod právem se opírat.

Pokud jde o důvod druhý, namítá stížnost, že tento důvod odporuje zákonu, ježto osoby do kandidátní listiny pojaté nepozbyly nějaké veřejné funkce rozhodnutím úřadu podle § 10 zákona č. 201/1933 Sb. a nejsou tedy vyloučeny z volitelnosti do závodního výboru podle § 11, odst. 2. tohoto zákona. Názor žal. úřadu, že k pozbytí veřejné funkce podle § 10 cit. zákona není zapotřebí rozhodnutí úřadu, ježto rozhodnutí to má význam pouze deklaratorní, nikoli konstitutivní, prohlašuje stížnost za nezákonný.

Nss. musil i v tomto bodě dáti stížnosti za pravdu. Předpis § 10 stanoví, že byla-li činnost strany zastavena, vysloví úřad uvedený v odst. 2., že pozbývají její příslušníci veškerých veřejných funkcí v tomto předpisu blíže uvedených a že rozhodnutí o ztrátě funkce vydají úřady k tomu dle odst. 2. tohoto paragrafu příslušné. Z díkce odst. 1. »vysloví úřad uvedený v odst. 2., že pozbývají její příslušníci veškerých veřejných funkcí«, je zcela jasné patrné, že teprve tímto výrokem úřadu nastává ztráta veřejných funkcí a tím i ztráta volitelnosti po rozumu § 11, odst. 2. cit. zákona. Kdyby zákon byl chtěl výroku úřadu poskytnouti význam, jaký mu přikládá nař. rozhodnutí, nebyl by užil výrazu »vysloví úřad, že pozbývají«, nýbrž byl by užil slov »vysloví úřad, že pozbyli« její příslušníci veškerých veřejných funkcí atd. Z toho je zřejmo, že ztráta veřejných funkcí příslušníků zastavené nebo rozpuštěné strany nenastává již ipso facto rozpuštěním této strany nebo zastavením její činnosti, nýbrž teprve výrokem úřadu uvedeného v odst. 2. § 10 cit. zákona, a že v důsledku toho i ztráta volitelnosti podle § 11, odst. 2. cit. zákona nastává teprve výrokem komp. úřadu podle § 10, odst. 2., a nikoli již výrokem podle § 1 tohoto zákona. Opačný názor žal. úřadu odporuje zákonu.

§ 22.

2472.

Vysazení z práce na dobu přesně vymezenou nelze klásti na roven rozvázání pracovního poměru, proti němuž je člen (náhradník) závodního výboru chráněn ve smyslu § 22, odst. 2., zákona o závodních výborech a k němuž je třeba souhlasu rozhodčí komise. (Nál. nejv. spr. soudu z 25. XI. 1936, č. 13.176/35, Boh. A 12.661. Prejudikatura Boh A 11.513/34.)*

Ve věci samé namítá stížnost, že je nesprávný právní názor v nař. rozhodnutí uplatněný, že každé vysazení z práce se rovná propuštění, a dovozuje, že při vysazení z práce v závodě st-lčinně šlo vždy o vysazení na určitou, přesně vymezenou dobu, které nelze pokládati za propuštění, neboť pracovní poměr nebyl vysazováním zrušen ani dočasně, nýbrž trval i po dobu vysazení v plné platnosti dále. Soud musil uznati tuto námítku stížnosti důvodnou.

Vysazení z práce na dobu přesně vymezenou nelze totiž klásti na roven rozvázání pracovního poměru, proti němuž je člen (náhradník) záv. výboru chráněn ve smyslu § 22, odst. 2., zákona o záv. výborech a k němuž je také třeba souhlasu rozhodčí komise. Tento názor vyslovil a podrobně odůvodnil nss. již v nálezu Boh. A 11.513/34 a trvá na něm i v přítomném sporu, odkazuje zároveň na důvody v cit. nálezu obsažené podle § 44 jedn. řádu. V témž nálezu je také blíže uvedeno, jaká obrana náleží členům závodního výboru při vysazování z práce.

Žal. úřad založil své rozhodnutí výhradně na právním stanovisku, že každé vysazení z práce, tedy i vysazení na přesně vymezenou dobu, se rovná propuštění, k němuž je třeba souhlasu rozhodčí komise podle § 22 zákona o záv. výborech. V důsledku tohoto svého právního stanoviska nezkoumala pak ovšem žal. rozhodčí komise, jaké povahy bylo vysazování z práce v závodě st-lčinně a zda lze je in concreto pokládati za zrušení pracovního poměru. Podle toho, co bylo výše řečeno, nelze však uznati zmíněné stanovisko rozhodčí komise za zákonné. Že by však vysazováním z práce bylo in concreto členům záv. výboru bráněno ve výkonu jejich funkcí, rozhodčí komise ve svém nálezu vůbec nevyslovila a nemůže tedy ani soud s tohoto hlediska nař. rozhodnutí co do jeho zákonnosti přezkoumati.

§ 26.

2473.

Rozhodčí komise podle zákona o závodních výborech není příslušná k výroku, že vysazení členů závodního výboru z práce je neplatné. (Nál. nejv. spr. soudu z 25. XI. 1936, č. 13.176/35, Boh. A 12.661.)

Především musil soud z úřední povinnosti přihlídnouti k tomu, že žal. úřad v enunciatě svého nálezu prohlásil vysazování z práce členů a náhradníků záv. výboru bez svolení rozhodčí komise za nepřijatelné a za neplatné. Rozhodnutí o tom, zda k určitému disposičnímu aktu zaměstnavatele s funkcionářem záv. výboru je třeba podle § 22 zákona č. 330/1921 Sb. souhlasu rozhodčí komise a zda tedy určitá dispoice bez souhlasu rozhodčí komise je s hlediska zákona pří-

*) Boh. A 11.513 (nál. nejv. spr. soudu z 31. X. 1934, č. 3133/33, v »Prac. právu« č. 879): Vysazení z práce na dobu přesně vymezenou samo o sobě nelze ještě hlásti na roven rozvázání pracovního poměru, proti němuž je člen záv. výboru chráněn podle § 22 cit. zák., a k němuž je také třeba souhlasu rozh. komise.

pustná či nepripustná, záleží ovšem do pravomoci rozhodčí komise, nikoli však vyslovovati se o tom, zda zmíněná dispozice je platná či neplatná. Tímto výrokem zasahuje se totiž do soukromoprávního pracovního poměru zaměstnanec-kého, neboť se jím staví na jisto, že dispozice zaměstnavatelova nemá právní účinky, tudíž v daném případě, že účinky vysazení z práce nastaly. Svým výrokem o tom, že vysazení členů závodního výboru z práce je neplatné, učinila tedy rozhodčí komise rozhodnutí o soukromoprávním poměru pracovním, k čemuž však, jak soud ustáleně judikuje (srov. na př. Boh. A 3427/24, podle § 22 zákona o záv. výborech), příslušná nebyla. Je proto nař. rozhodnutí v tomto bodě v rozporu se zákonem.

Pracovní soudy

§ 1. 2474.

Uplatňovanie nároku na vyplatenie zadržaných odpočívnych požitkov, prislúchajúcich býv. zamestnancovi na základe súkromoprávnej služobnej zmlouvy, patrí pred pracovný súd. (Rozh. nejv. soudu z 16. II. 1937, Rv III 964/36, Váž. obč. 15873.)

Žalobník domáha sa na žalovanej strane vyplatenia zadržaných odpočívnych požitkov. Ide tu tedy o spor zo služobného pomeru, založeného súkromoprávnou smlouvou, o ktorom rozhodovať sú podľa § 1 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. výlučne príslušné pracovné súdy. Názor vedľajšej intervenientky v dovolacej žiadosti, podľa ktorého »v danom prípade domáha sa žalobník na žalovanej sníženia srážek zo svojich penzijných požitkov na tom základe, že tieto srážky sú meritórne príliš vysoké a v dosavadnej výške neprípustné«, nemá opory v látke sporu, lebo žalobník udal v žalobe, že mu žalovaná — ako zamestnávateľka — zadržala z neho dňa 1. decembra splatných odpočívnych požitkov 402 Kč s odôvodnením, že Ú. banka v B. (tu vedľajšia intervenientka) jeho odpočívne požitky tiež zadržala, a v dôsledku toho žiadal žalovanú spoločnosť na zaplatenie tejto sumy, tvrdiac, že dôvod tohoto zadržania jeho odpočívnych požitkov neobstojí, keďže Ú. banka v B. (vedľajšia intervenientka) ako pozdejšia exekventka len vtedy môže pristúpiť k srážkám z jeho odpočívnych požitkov, keď predošlé zabavenie (správne obstarávka) v prospech jeho rozvedenej manželky už zaniklo. Nedomáha sa tedy žalobník v tomto spore ani zrušenia exekúcie, ani riešenia otázky, či »srážky« — umluvené alebo súdom nariadené — sú splatné, ako to tvrdí dovolateľka, ale proste len správneho vypočítania srážok na základe exekučných usnesení, resp. platného práva.

§ 1. 2475.

Nepatrí pred pracovné súdy spor, oprený o zodpovednosť na základe prevzatia obchodu. Rozh. nejv. soudu z 6. X. 1936, Rv IV 431/36, Váž. obč. 15471, Úr. sb. 2856.

Žalobník uplatňoval žalobou, podanou u okresného súdu v M., oddelenia pre pracovné spory, proti žalovanej banke Č., filiálke v M., jednak nárok na zaplatenie odmeny za prácu prez čas, konané u banky S., filiálky v M., na tom základe, že žalovaná banka je za túto pohľadávku zodpovedná ako prevímateľka obchodu filiálky banky S. v M., jednak nárok na odmenu za

prácu prez čas v sume 3.400 Kč a na požitky na výpovednú lehotu v sume 14.400 Kč, ktoré mu je žalovaná strana povinná platiť ako jeho zamestnávateľka.

Pracovné súdy sú podľa § 1 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. výlučne príslušné rozhodovať o sporoch z pracovného, služobného alebo učebného pomeru, založeného súkromoprávnou smlouvou, vzniklých medzi zamestnancov a zamestnávateľom. Spor, oprený o zodpovednosť na základe prevzatia obchodu, nie je takým sporom. Je tu preto daná sporu prekážajúca okolnosť podľa bodu 1 § 180 Osp., ktorej si všima dovolací súd podľa odst. 2 § 35 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. a § 540 Osp. z úradnej povinnosti. Bol preto spor o tomto žalobnom nároku podľa § 182 Osp. zastavený.

§ 1. 2476.

Pracovní soud je příslušným pro spor o náhradu škody, která byla zaměstnanci způsobena tím, že byl vinou zaměstnavatele zraněn hřebci. Rozh. nejv. soudu z 30. XII. 1936, Rv I 544/35, Soudcovské listy č. 1273.

Mezi stranami bylo nesporno, že se úraz stal žalobci dne 6. dubna 1931, že žalobce byl tehdy zaměstnaný jako kočí u žalovaného, a to při práci u tohoto zamestnávatele, když vypráhal hřebce. Žalobou, podanou u krajského soudu v Kutné Hoře dne 13. května 1933 a doručenou žalovanému dne 9. června 1933, domáhal se žalobce na žalovaném svém zamestnávateli náhrady škody, která prý mu byla způsobena tím, že byl tehdy vinou žalovaného zraněn hřebci. Jde tedy o spor o náhradu škody podle § 1320 obč. zák. a §§ 1 (1) a 2 c) zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. Příslušnost soudu pro tento spor bylo posuzováno podle §§ 1 (1), 3 a 4 téhož zákona, § 3 (1) a) vládního nař. č. 180/1931 Sb. z. a n., a vyhlášky min. spravedlnosti č. 44/1932 Sb. z. a n., podle nichž bylo pro tento spor příslušné oddělení pro spory pracovní u okresního soudu v Německém Brodě. Jeho příslušnost je podle § 1 (1) zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. výlučná. Naproti tomu krajský soud v Kutné Hoře nemohl by se ani výslovnou dohodou stran podle § 104 j. n. státi příslušným. Jsou tudíž rozsudky nižších soudů s celým předcházejícím řízením podle §§ 477 č. 3. a 503 č. 1. c. ř. s. zmatečné. Ke zmatečnosti bylo přihlížeti z moci úřední a bylo proto zrušiti z podnětu dovolání žalobcova rozsudky nižších soudů s celým předcházejícím řízením pro zmatečnost a žalobu odmítnouti.

§ 22. 2477.

Také ve příčině vzájemné pohledávky kompenzando namítané má soud povinnost zkoumati, zda náleží k příslušnosti pracovního soudu. (Rozh. nejv. soudu z 21. I. 1937, Rv I 2652/36, Sb. min. sprav. č. 199.)

Nižší soudy měly se obíratí otázkou, zda vzájemná pohledávka žalovanými k započtení namítané náleží k věcné příslušnosti pracovního soudu (§ 22, odst. 1., zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.) a zda může býti v tomto zvláštním řízení uplatňována. Tuto povinnost má soud, nejen pokud jde o hlavní nárok žalobou vymáhaný, nýbrž též v příčině vzájemné pohledávky k započtení namítané, ježto uplatněním vzájemné pohledávky ve sporu se nevznášá pouze obrana proti žalobnímu nároku a nejde o pouhou otázku předběž-

inou, nýbrž jest v námitce započtení obsažen nárok, aby byla věřiteli kompensace vnučena, a aby byla, pokud je spornou, určena jsooucnost či mejsoucnost vzájemné pohledávky s právním účinkem, ovšem pouze do výše zažalované pohledávky. Vzájemná pohledávka k započtení uplatňovaná jest tedy samostatným předmětem sporu, a aby mohla býti předmětem sporu u pracovního soudu a tedy též u okresního soudu příslušného podle § 42 zák. o pracovních soudech ve sporech, na které se vztahuje ustanovení čl. IV zák. č. 251/1934 Sb. z. a n., musí býti splněny předpoklady v § 1 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. uvedené, opodstatňující výlučnou příslušnost pracovního soudu.

§ 32. 2478.

V řízení před pracovními soudy může nastati klid řízení i za odvolacího řízení. (Rozh. nejv. soudu z 11. III. 1937, Rv I 310/37, Váž. obč. 15.919, Sb. min. sprav. č. 203.)

Mylný jest žalobkynin názor, že v odvolacím řízení ve sporech pracovních není přípustné ujednati klid řízení a že soud neměl přihlížeti k příslušnému prohlášení stran a odvolání vyříditi v mezích návrhu. Vždyť nařizuje § 33 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n., že o řízení před odvolacím soudem platí obdobně ustanovení civilního řádu o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními, a platí tu tedy i předpisy §§ 168 až 170 c. ř. s.

§ 34. 2479.

Zákon připouští podání jen jednoho dovolání (dovolacího spisu) v dovolací lhůtě. (Rozh. nejv. soudu z 24. IX. 1936, Rv I 1754/36, Sb. min. sprav. č. 176.)

Žalobkyně provedla dovolání proti rozsudku odvolacího soudu, doručenému jí dne 21. května 1936 ve dvou dovolacích spisech, z nichž první byl podán na poštu dne 5. června 1936, tudíž ještě ve lhůtě, stanovené v § 34 zák. č. 131/31 Sb. z. a n. k podání dovolání, a druhý odevzdán osobně v podatelně prvního soudu dne 6. června 1936, kdy již lhůta dovolací uplynula. Tento druhý dovolací spis jest doplňkem prvního dovolacího spisu, ve kterém žalobkyně prohlásila, že písemné vyhotovení jeho následuje. Druhé dovolání žalobkyně muselo býti odmítnuto podle § 507 c. ř. s. již pro opožděnost, nehledě ani k tomu, že by muselo býti odmítnuto, i kdyby bylo bývalo podáno ve lhůtě dovolací, ježto §§ 505, 507 c. ř. s. připouštějí podání jen jednoho dovolacího spisu ve lhůtě dovolací a nedovolují nějaké dodatečné jeho provedení v této lhůtě nebo dokonce po jejím uplynutí.

§ 34. 2480.

Soud nemusí rozhodovati o návrhu strany, aby byla prohlášena přípustnost dovolání podle § 34 zák. o pracovních soudech. (Rozh. nejv. soudu z 5. X. 1936, Rv I 2137/36, Sb. min. sprav. č. 178.)

Dovolání jest nepřipustné, ježto jde o spor o 1800 Kč a tedy o hodnotu pod 2000 Kč a rozsudek prvního soudu byl potvrzen soudem odvolacím (§ 503, odst. 3 c. ř. s. a čl. IV, odst. 1 zák. č. 251/34 Sb. z. a n.), aniž odvolací soud prohlásil dovolání za přípustné, protože jde o rozhodnutí zásadního významu (§ 34, odst. 1. zák. č. 131/31 Sb. z. a n.).

K výtce žalobkyně, že napadeným rozsudkem nebylo rozhodnuto o jejím v odvolacím řízení učiněném návrhu, aby dovolání bylo podle § 34, odst. 1. zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. prohlášeno přípustným, jest podotknouti, že dovolání jest v této části nepřipustné. Odvolací soud se usnáší o přípustnosti dovolání podle § 34 zákona o pracovních soudech podle svého volného uvážení, jež není vůbec závislé na návrhu některé strany, aby odvolací soud prohlásil dovolání za přípustné. To plyne z doslova § 34 zák. č. 131/31 Sb. z. a n., a ani z důvodové zprávy k vládnímu návrhu tohoto zákona není patrné, že stranám bylo přiznáno oprávnění činiti takový návrh. Proto odvolací soud se nemusel ani obíratí návrhem žalobkyně v odvolání učiněným a nemusel o něm v rozsudku nebo zvláštním usnesením rozhodovati a pomínav návrh žalobkyně mlčením, nedopustil se ovšem ani zmatečnosti podle § 477, č. 9 c. ř. s.

§ 34. 2481.

Ak spor z pracovního poměru bol započatý za účinnosti zák. č. 251/1934 Sb. z. a n. a miesto pracovního soudu pojednával o ňom okresný súd, dovolacia žiadosť má byť podaná u tohoto okresného soudu. (Rozh. nejv. soudu z 6. X. 1936, Rv III 738/36, Úr. sb. 2854.)

Podľa čl. IV. odst. 2. zákona č. 251/1934 Sb. z. a n. o pokračovaní v sporoch pracovních, započatých u okresných súdov, ktoré pojednávajú miesto pracovních súdov, už za účinnosti tohoto zákona (čl. VI.), platia ustanovenia zákona č. 131/1931 Sb. z. a n.

Tento spor bol započatý už za účinnosti zákona č. 251/1934 Sb. z. a n., okresný súd v H. pojednával o ňom miesto pracovního soudu, a tak dovolacia žiadosť podľa § 34 (2) zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. mala byť podaná u tohoto okresného soudu, ako o tom odvolací súd v napadnutom rozsudku poučil strany.

Žalobník, ktorému rozsudok odvolacieho soudu bol doručený okresným súdom 11. júna 1936, poďal dovolaciu žiadosť u krajského soudu, ako soudu odvolacieho síce 26. júna 1936, odtiaľ však táto došla k príslušnému okresnému soudu teprv 3. júla 1936, tedy už po uplynutí 15dňovej lehoty stanovenej v § 34 (2) zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. Pretože podanie dovolacej žiadosti na nepríslušnom mieste zákonnú podaciu lehotu nepredlžuje, bola dovolacia žiadosť v smysle § 529 Osp. ako opoždene podaná odmietnutá.

§ 34. 2482.

I když pracovní soud, rozhoduje ve sporu pracovním o předmětu sporu vyšší hodnoty než 300 Kč, prohlásil dovolání za přípustné, jest dovolání vyloučeno, bylo-li podáno do rozsudku odvolacího soudu jen co do částky nepřevyšující 300 Kč. (Rozh. nejv. soudu z 18. IX. 1936, Rv 1182-1186/36-2, Sb. min. sprav. č. 171, Váž. obč. 15.413.)

V pracovních sporech o hodnotu 300 Kč nepřevyšující (nepatrné věci) není dovolání vůbec přípustné, což plyne z toho, že o odvolání v těchto sporech rozhoduje odvolací soud s konečnou platností (§ 31 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.). Rozsudkem odvolacího soudu ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč lze odporovati dovoláním, avšak proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího

soudu jest dovolání nepřipustno, nepřesahuje-li hodnota předmětu sporu částku 2.000 Kč, leč že odvolací soud v rozsudku prohlásil dovolání za přípustné, protože jde o rozhodnutí zásadního významu (§ 34, odst. 1., cit. zák.).

Při posuzování, zda jest dovolání vzhledem k těmto ustanovením přípustno, lze přihlížeti jen k tomuto předmětu sporu, jež strana vznáší k rozhodnutí na třetí stolici.

V souzené věci domáhají se žalobci v dovolání toliko částek po 232 Kč, tedy nároků nepatrných (t. j. hodnoty 300 Kč nepřevyšující). Pro pojem nepatrné věci nerozhoduje, zda nárok, o němž má vyšší soud rozhodnouti, byl nepatrným již od původu, či zda se jím stal teprve později, buď důsledkem omezení původně uplatňovaného nároku, či byv rozštěpen rozsudkem nižších soudů. Dovolání v pracovních sporech je tedy nepřipustné, bylo-li se do rozsudku odvolacího soudu dovoláno jen co do částky 300 Kč nepřevyšující, ač nižší soudy rozhodovaly o penízi tuto hodnotu převyšujícím, a to platí zejména též v případě, že dovolatel teprve v dovolání uplatňuje toliko částku nižší než 300 Kč (t. j. bagatelní nárok). Nesejde na tom, že odvolací soud, rozhodnův o vyšším předmětu sporu než 300 Kč, prohlásil dovolání za přípustné, neboť kdyby dovolatel již v odvolání se byl omezil na takovou nepatrnou částku, byl by odvolací soud o ní rozhodl s konečnou platností a nebyl ani oprávněn prohlásiti dovolání za přípustné, protože jde o rozhodnutí zásadního významu. Jiný výklad odporoval by úmyslu zákonodárcově, jež vyjádřil v ustanovení § 31 cit. zák., že totiž nepatrné nároky nemají býti vznášeny k rozhodnutí až k nejvyššímu soudu, nýbrž mají býti konečně vyřízeny v první, nanejvýše v druhé stolici.

§ 36.

2483.

Proti usnesení, kterým odvolací soud pro spory pracovní teprve při odvolání roku odmítl žalobu pro zmatečnost podle § 543 c. ř. s. a § 33 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n., jest přípustný dovolací rekurs ve lhůtě 15 dnů. (Rozh. nejv. soudu z 18. IX. 1936, Rv I 1647/36, R I 817/36-1, Váž. obč. 15.414, Sb. min. sprav., č. 172.)

Žaloba pro zmatečnost byla podána u pracovního soudu.

Podle zásad vyslovených v § 533 c. ř. s. a § 19 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. platí pro odvolání proti příslušnému rozsudku pracovního soudu zvláštní předpisy zákona o pracovních soudech, najmě předpis § 33 cit. zák., že jde-li o předmět sporu o hodnotě vyšší než 300 Kč, se projednává věc před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání a že pro řízení před odvolacím soudem platí obdobně ustanovení civilního soudního řádu o řízení před sborovými soudy jako soudy procesními.

Nabyli-li tedy odvolací soud pro spory pracovní teprve při odvolacím roku přelíčení, že se žaloba pro zmatečnost opírá o důvod zákonem neuznaný, odmítl správně podle ustanovení § 543 c. ř. s. a § 33 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. žalobu usnesením, a nelze mu vytýkat, že nerozhodl rozsudkem.

Proti tomuto usnesení je rekurs přípustným, ježto nejde o pouhé usnesení za odvolacího řízení, nýbrž o takové, jímž bylo odvolání věcně vyřízeno a nebyl jen zrušen rozsudek prvního soudu, nýbrž též odmítnuta žaloba, že rekurs proti tomuto usnesení odvolacího soudu, vydanému v řízení o pracovním sporu, lze podat ve lhůtě patnáctidenní, plyne z úvahy, že i pro odvolání a dovolání v těchto věcech byla přípustná taková lhůta (§§ 29, 34 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.) a že pro rekursy proti usnesením prvního soudu byla (§ 36, odst. 1., a § 29 zák.) tato lhůta výslovně stanovena. V souzené věci byl rozsudek pracovního soudu doručen právnímu zástupci žalobcovu dne 2. dubna 1936 a opravný prostředek podán na poštu dne 17. dubna 1936, takže byl včas podán a výtká nevčasnosti žalovaným uplatněná není důvodnou.

Literatura

Úrazový zákon. — Dr. F. Kraus a dr. B. Šmýd. — Nákladem časopisu »Svěpomoc«, Praha 1937. — II. vydání. — Stran 169. — Cena vázaného výtisku Kč 22.50, brož. 16.50. Kromě zákona o úrazovém pojištění dělnickým obsahuje kniha také zákon o odškodnění nemocí z povolání, o úrazovém soudnictví a vládní nařízení o zařazení podniků do nebezpečných tříd. Předpisy zákona jsou doplněny nejen výkladem, nýbrž také četnou judikaturou, a to zejména judikaturou vrchního pojišťovacího soudu — úrazového senátu. II. vydání je proti původnímu značně rozšířeno.

O posuzování pracovní schopnosti nemocných tuberkulosou plíc. — MUDr. G. Altschuller. — Svazek 5. Studijní knihovny sociálního pojištění. Vydává Ústřední svaz nemocenských pojišťoven. — Praha 1937. — Stran 26.

O sociálním pojištění a jeho významu. — Ing. Jaromír Nečas, ministr sociální péče. — Projev na sjezdu Ústředního svazu nemocenských pojišťoven dne 23. V. 1937. — Nákladem Ústředního svazu nemocenských pojišťoven. — Praha 1937. — Stran 16.

Časopisy

Právní obzor (roč. XX., č. 11). Prof. dr. Fr. Bilovský, Unifikace zákonů zemědělských.

Soudcovské listy (roč. XVIII., č. 8). JUDr. Antonín Dráb, Činnost soudce dožádaného o pojišťovacím soudnictví, zejména dělnickém. — Dr. Karel Loula, Výše srážek z platu při zajišťovací exekuci podle § 372 ex. řádu.

Spořitelní obzor (roč. XXXVI., č. 7—8). P. Kollin, Nový vzorcový řád služební.

Prager Juristische Zeitschrift (roč. XVII., č. 14): Dr. Paul Ehrlich, Die Geltendmachung von Überstundun.

Richterzeitung (roč. XIX., č. 8). Dr. Emil Daninger, Die sachliche Haftung von Liegenschaften für Sozialversicherungsbeiträge nach der Auffassung der Plenarentscheidung von 22. Feber 1938, Präs. 1762/36.